



Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-040/24-7569/2

Podgorica, 28.01.2025. godine

Za: MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA, Bulevar Sv. Petra Cetinjskog 22,
Podgorica

gospodinu, Danilu Šaranoviću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog pravilnika o izmjenama Pravilnika o obrascima, bližim uslovima i načinu izdavanja dozvole za privremeni boravak i dozvole za privremeni boravak i rad

Veza: Vaš akt broj: 040/24-60118 od 25.10.2024. godine i 040/24-60118 od 12.11.2024. godine

Poštovani gospodine Šaranoviću,

Povodom *Predloga pravilnika o izmjenama Pravilnika o obrascima, bližim uslovima i načinu izdavanja dozvole za privremeni boravak i dozvole za privremeni boravak i rad*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na osnovu uvida u tekst Predloga pravilnika, ukazujemo da se Predlogom pravilnika iznos sredstava za izdržavanje koje stranac treba da posjeduje, povećava sa 10 eura na 20 eura, za svaki dan zahtijevanog boravka. Dodatno, dokazom o posjedovanju sredstava za izdržavanje za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad smatra se pisana ponuda poslodavca za zapošljavanje stranca na određenom radnom mjestu u kojoj je naveden minimalni iznos zarade koji ne može biti manji od minimalne zarade u Crnoj Gori. S tim u vezi, predmetnim Predlogom precizira se da minimalna zarada, u neto iznosu, ne može biti niža od 600,00 eura za zaposlene na radnim mjestima do V nivoa kvalifikacije obrazovanja, odnosno 800,00 eura za zaposlene na radnim mjestima sa VI i višim nivoom kvalifikacije obrazovanja. Nadalje, u Izvještaju o analizi uticaja propisa navodi se da će primjena ovog propisa pozitivno uticati na sve zaposlene strance u Crnoj Gori koji primaju minimalnu zaradu, kao i na one koji borave u Crnoj Gori na osnovu dozvole za privremeni boravak, jer će se kroz povećanje raspoloživog dohotka istovremeno povećati i lična potrošnja što će omogućiti rast budžetskih prihoda kroz veću naplatu poreza na potrošnju. Imajući u vidu navedeno, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Na osnovu uvida u dostavljeni tekst i Izvještaj o analizi uticaja propisa, u dijelu procjene fiskalnog uticaja, utvrđeno je da za sprovođenje Predloga pravilnika potrebno izdvajanje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore. Naime, predložena izmjena pravilnika podrazumijeva povećanje minimalne zarade strancima koji rade u Crnoj Gori, imajući u vidu da je Zakonom o radu propisana visina minimalne zarade i da se isti primjenjuje i na zaposlene strance koji rade kod poslodavca na teritoriji Crne Gore, te je po tom osnovu, kako je navedeno u obrazloženju, neophodno obezbijediti dodatna finansijska sredstva.

Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze. Usvajanjem ovog Pravilnika nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih bi proistekle finansijske obaveze.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, u načelu nema primjedbi na *Predlog pravilnika o izmjenama Pravilnika o obrascima, bližim uslovima i načinu izdavanja dozvole za privremeni boravak i dozvole za privremeni boravak i rad*. Ističemo, da je iznos sredstava potreban za realizaciju predmetnog Pravilnika u narednim godinama neophodno uskladiti sa sredstvima planiranim godišnjim Zakonom o budžetu.

S poštovanjem,



Na osnovu člana 41 stav 8, člana 61 stav 6, člana 62 stav 7, člana 64 stav 5, člana 79 stav 9, člana 80 stav 8 i člana 82 stav 6 Zakona o strancima ("Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/24), Ministarstvo unutrašnjih poslova donijelo je

**PRAVILNIK
O IZMJENAMA PRAVILNIKA O OBRASCIMA, BLIŽIM USLOVIMA I NAČINU
IZDAVANJA DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK I DOZVOLE ZA
PRIVREMENI BORAVAK I RAD**

Član 1

U Pravilniku o obrascima, bližim uslovima i načinu izdavanja dozvole za privremeni boravak i dozvole za privremeni boravak i rad ("Službeni list CG", br. 25/19, 21/20, 37/21, 120/21 i 145/22) u članu 9 stav 2 riječi: "10 eura" zamjenjuju se riječima: "20 eura".

Na kraju stava 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: "i to 600,00 eura za zaposlene na radnim mjestima do V nivoa kvalifikacije obrazovanja, odnosno 800,00 eura za zaposlene na radnim mjestima sa VI i višim nivoom kvalifikacije obrazovanja."

Član 2

Član 11 mijenja se i glasi:

"Dokazom o zdravstvenom osiguranju smatra se putničko zdravstveno osiguranje obezbijeđeno od ovlašćenog osiguravajućeg društva ili zdravstveno osiguranje obezbijeđeno u skladu sa međunarodnim ugovorima."

Član 3

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

01 Broj: 040/24-60118/2

Podgorica, . novembra 2024. godine

**Ministar,
Danilo Šaranović**

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA	MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
NAZIV PROPISA	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o obrascima, bližim uslovima i načinu izdavanja dozvole za privremeni boravak i dozvole za privremeni boravak i rad

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Problemi koje treba da riješi predloženi akt:

Zakonom o strancima ("Službeni list CG", br. 12/2018, 3/2019 i 86/2022), propisani su uslovi za odobrenje dozvola za privremeni boravak i privremeni boravak i rada stranaac. Ove dozvole se izdaju na period do jedne godine. Kao jedan od uslova da strancu može izdati dozvola za privremeni boravak i dozvola za privremeni boravak i rad, jesu i dokaz o sredstvima za izdržavanje.

Pravilnikom o obrascima, bližim uslovima i načinu izdavanja dozvole za privremeni boravak i dozvole za privremeni boravak i rad ("Služben list CG", br. 25/2019, 21/2020, 37/2021, 120/2021 i 145/2022), pored ostalog, propisuju se bliži uslovi i način izdavanja dozvole za privremeni boravak i dozvole za privremeni boravak i rad. Članom 9 ovog Pravilnika je propisano:

Član 9

Dokazom o posjedovanju sredstava za izdržavanje za izdavanje dozvole za privremeni boravak smatra se: dokaz o posjedovanju sredstava na bankovnom računu (kreditna kartica, štedna knjižica, potvrda poslovne banke o prometu na računu), dokaz o ličnim primanjima po osnovu radnog angažovanja u posljednja tri mjeseca, dokaz o visini stipendije, dokaz o obezbjeđenju troškova liječenja, dokaz da su obezbijeđena sredstva za izdržavanje na osnovu izdavanja u zakup nepokretne imovine koju stranac posjeduje u Crnoj Gori ili izjava kojom se fizičko ili pravno lice obavezuje da će snositi troškove boravka stranca.

Smatra se da stranac posjeduje sredstva za izdržavanje, u smislu stava 1 ovog člana, ako posjeduje novčana sredstva u iznosu od najmanje 10 eura za svaki dan zahtijevanog boravka.

Dokazom o posjedovanju sredstava za izdržavanje za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad smatra se pisana ponuda poslodavca za zapošljavanje stranca na određenom radnom mjestu u kojoj je naveden minimalni iznos zarade koji ne može biti manji od minimalne zarade u Crnoj Gori.

Znači, po sadašnjim normativnim rješenjima stranac, dokazom o posjedovanju sredstava za izdržavanje za izdavanje dozvole za privremeni boravak smatra se dokaz da stranac posjeduje sredstva za izdržavanje, ako posjeduje novčana sredstva u iznosu

- minimalne zarade u Crnoj Gori, uzrokuje izmjene navedenog pravilnika.
- Ciljevi Predloga pravilnika u krajnjem su usklađeni sa Fiskalnom strategijom Crne Gore za period 2024-2027. godine, kojim se predviđa kao jedna od ključnih mjera za poboljšanje standarda građana, pa i stranaca, između ostalog, smanjenje troškova za poslodavce kroz niže poresko opterećenje na zarade i povećanje minimalne i prosječne zarade u Crnoj Gori.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**
- Nije bilo moguće razmatrati „status quo” opcija iz sljedećih razloga:
 - Došlo bi do neusaglasenosti sistema, odnosno strance bi bili u neravnopravnom položaju od cg državljana;
 - Ne bi bio došlo do povećanja standarda zaposlenih;
 - Ne bi se unaprijedile odredbe koje se odnose na minimalnu zaradu;
 - Ne bi se suzbijala neformalna ekonomija;
 - Ne bi došlo do povećanja stope zaposlenosti;
 - Ne bi se pratio trend rasta inflacije.

Preferirana opcija je donošenje izmjena Pravilnika, a sve u cilju:

- unaprijeđenja standarda zaposlenih;
- unaprijeđenja normativnih rješenja i usklađivanje sa Fiskalnom strategijom Crne Gore za period 2024-2027. godine;
- suzbijanja neformalne ekonomije;
- povećanja stope zaposlenosti;
- povećavanja kupovne moći što će se pozitivno odraziti na privredu;
- smanjenja stope siromaštva.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**
- Predložena rješenja u pravilniku će uticati na sve zaposlene strance u Crnoj Gori koji primaju minimalnu zaradu, kao i na one koji borave u Crnoj Gori na osnovu dozvole za privremeni boravak. Povećanje minimalne zarade će pozitivno uticati na zaposlene do V nivoa kvalifikacije obrazovanja na način što će isti primati iznos minimalne zarade 600 eura, odnosno za zaposlene sa VI i višim nivoom kvalifikacije obrazovanja 800 eura. Na ovaj način unaprijediće se standard građana, kao i povećati kupovna moć istih, što će se pozitivno odraziti na privredu.

iznad nove minimalne zarade ostvaruju isključivo uštedu na troškovima rada i pored povećanja neto zarade.

Dakle, rast neto zarada zaposlenog ostvaruje se po osnovu smanjenja doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje na teret zaposlenog. Dok poslodavac ostvaruje uštedu po osnovu smanjenja doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje na teret poslodavca.

Uticaj na zaposlenog stranca:

- Svi zaposleni u Crnoj Gori ostvaruju rast neto zarade od čega najveći rast ostvaruju zaposleni koji primaju minimalnu zaradu, a koja se povećava na 600€ i 800€ u zavisnosti od stepena kvalifikacije obrazovanja.
- Ostali zaposleni ostvaruju rast neto zarade po osnovu smanjenja doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje na teret zaposlenog.

Treba imati u vidu da se iz godine u godinu povećava broj stranaca u Crnoj Gori, tako je

U 2018. godini izdato je 26.327 dozvola za rad i zapošljavanje stranaca (15.132 u kvoti i 11.195 van kvote). Od ukupno izdatih dozvola za strance u kvoti, posmatrano prema vrstama dozvola, 77,82% je izdato za zapošljavanje stranaca (11.776), 18,96% za sezonsko zapošljavanje stranaca ili 2.869 dozvola i 3,22% za pružanje ugovorenih usluga (487).

U 2019. godini izdato 27.634 dozvola za rad i zapošljavanje stranaca (15.582 u kvoti i 12.052 van kvote). Od ukupno izdatih dozvola za strance u kvoti, posmatrano prema vrstama dozvola, 80,30% je izdato za zapošljavanje stranaca (12.513), a 19,70% za sezonsko zapošljavanje stranaca ili 3.069 dozvola.

U 2020. godini izdato 19.354 dozvola za rad i zapošljavanje stranaca (11.289 u kvoti i 8.065 van kvote). Od ukupno izdatih dozvola za strance u kvoti, posmatrano prema vrstama dozvola, 96,93% je izdato za zapošljavanje stranaca (10.942), a 3,07% za sezonsko zapošljavanje stranaca (347).

U 2021. godini izdate su 20.580 dozvole za rad i zapošljavanje stranaca (12.785 u kvoti i 7.795 van kvote) što je za 1.226 ili 6,33% dozvola više u odnosu na isti period 2020. godine (19.354). Od ukupno izdatih dozvola za strance u kvoti, posmatrano prema vrstama dozvola, 89,89% je izdato za zapošljavanje stranaca (11.493), a 10,11% za sezonsko zapošljavanje stranaca (1.292).

U 2022. godini izdate su 29.319 dozvole za rad i zapošljavanje stranaca (18.729 u kvoti i 10.590 van kvote) što je za 8.739 ili 42,46% dozvola više u odnosu na isti period 2021. godine (20.580). Od ukupno izdatih dozvola za strance u kvoti, posmatrano prema vrstama dozvola, 88,95% je izdato za zapošljavanje stranaca (16.659), a 11,05% za sezonsko zapošljavanje stranaca (2.070).

U 2023. godini izdate su 38.943 dozvola za privremeni boravak i rad stranaca (23.822 u kvoti i 15.121 van kvote) što je za 9.642 ili 32,83% dozvola više u odnosu na 2022. godinu (29.319 dozvola, u kvoti 18.729 i van kvote 10.590). Od ukupno izdatih dozvola za strance u kvoti (23.822), posmatrano prema vrstama dozvola, 90,41% je izdato za zapošljavanje stranaca (21.537), a 9,59% za sezonsko zapošljavanje stranaca (2.285).

U periodu 01.01.–14.10.2024. godini izdate su 32.227 dozvole za privremeni boravak i rad stranaca.

- državnoj administraciji primaju zarade na nivou minimalne zarade sa druge strane.
- Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
 - Sredstava su planirana za tekuću godinu, a za narednu fiskalnu godinu će planirati poslodavci.
 - Usvajanjem propisa nije predviđeno donošenje podzakonskih akata.
 - Implementacijom propisa se neće ostvariti prihod za budžet Crne Gore.
 - U izradi analize efekata predloženog programa, prilikom kvantifikacije uticaja promjene minimalne zarade i poreskog opterećenja rada na prihode i rashode budžeta odnosno budžetski bilans, kao i uticaja na poslovni ambijent, korišćeni su: mikrosimulacioni model razvijen u okviru tehničke podrške pružene od strane Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) Ministarstvu finansija; metodologija Uprave za statistiku (MONSTAT), prilikom procjene uticaja rasta minimalne zarade i promjene poreskog opterećenja rada na prosječnu zaradu.
 - Kao izvori podataka, korišćeni su: relevantna zakonska regulativa kojom se uređuju izdvajanja iz budžeta, a čija se visina usklađuje sa minimalnom odnosno prosječnom zaradom; podaci Poreske uprave; podaci Ministarstva finansija i Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja kao i podaci Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.
 - Nisu postojale sugestije Ministarstva finansija na predlog propisa.

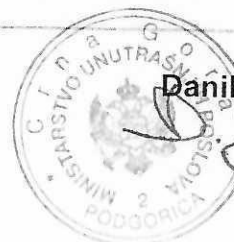
6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**
- U izradi ovog propisa učestvovali su predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova i nije korišćena eksterna ekspertska podrška.
- U pitanju je podzakonski akt koji se usaglašava sa zakonom i za koji je SZZ dao pozitivno mišljenje, nije bilo zainteresovanih strana niti održanih konsultacija.

7. Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**
- Potencijalne prepreke za implementaciju propisa odnose se na nepoštovanje odredbi od strane poslodavaca koji zapošljavaju strance.
- U cilju ispunjenja ciljeva, mjera koja će biti preduzeta je pojačan nadzor od strane inspeksijskih organa.
- Glavni indikator prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva je broj zaposlenih stranaca koji će primati minimalnu zaradu;
- Za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa biće zaduženi: Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, kroz rad inspeksijskih organa.

Datum i mjesto:
Podgorica, __.11.2024. godine



MINISTAR
Danilo Šaranović